

AVDIČEVIĆ ŠEVKO

ŠEVKO AVDIČEVIĆ

Ševko

**Split
Srpanj 2005.**

U TUZLI

TUZLA

Razgovor je vođen u Splitu

Evo ga. Ja uključujem. Počeli smo snimanje. Ja ću vas moliti na početku snimke da mi se predstavite. Dakle, vaše ime, prezime, datum rođenja i mjesto rođenja.

Ševko Avdičević

Ševko?

Da. Še v

Š e v?

Da.

Ševko.

Avdičević

Av?

...Dičević

Dičević. Tako je. Recite mi, rođeni ste kada?

29. 6. 954. Teočak

U Teočaku?

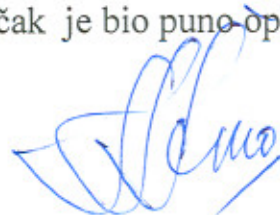
Da.

Uobičajeno pitanje na početku razgovora je što ste po zanimanju, odnosno gdje vas je zatekao rat?

Rat me je...Po zanimanju sam vozač instruktor. Rat me je zatekao u Splitu gdje sam stupio u redove, u Zbor hrvatske garde, Zbor narodne garde.

Tako je.

Tu sam bio na ratištu okolo Splita. I ja mislim da je neki dogovor bio između predsjednika Republike Hrvatske, pokojnog Tuđmana. Da vojnici koji su u Hrvatskoj vojsci mogu prijeći u Bosnu i nesmetano sa sobom ponijeti naoružanje. Ja sam imao brata gore u Teočaku...Teočak je bio puno opkoljen.

Recite mi malo, gdje se nalazi Teočak?

Teočak se nalazi u sjeveroistočnoj Bosni na rijeci Tavni.

Morate malo glasnije govoriti jer...

Sjeveroistočnoj Bosni, rijeka Tavna, od Drine zračne linije jedno 15 kilometara. Točnije između Tuzle, Zvornika i Bjeljine, nekako na tromedi. Istočnoj strani Majevice.

Recite mi kakav je sastav stanovništva tamo?

U Teočaku? 100 % Bošnjaci.

100 % Bošnjaci.

100 %.

Recite mi za vrijeme rata kakva je tamo bila situacija?

Pa ja mislim da je naj... da Teočak je trebao biti prva Srebrenica. Prva Srebrenica, ali zahvaljujući ovome baš što smo mi, što sam dobio ja tog naoružanja, uspjeli smo se održati za probiti koridor prema Tuzli. Sa tim naoružanjem mi smo probili koridor u Tuzli. Onda nam je stigla i pomoć iz Tuzle i tako da smo uspjeli ostati.

Recite mi, sad mi samo malo pomozite prije nego uđemo u ove detalje, to što ste vi radili. Koji su periodi za Teočak bili najkrizniji? Dakle, kad je bilo najteže? Je li to bilo u okruženju?

Najgore je bilo 92. godine kada je u okruženju bio. To je najteže bilo.

Koliko je dugo trajalo to, taj krizni period?

Trajao je možda jedno sedam, osam mjeseci. Dok se nismo...Dok nismo probili koridor kroz šumu. Mi smo kroz šumu probili koridor. Kroz Majevicu. I onda smo se spojili sa Tuzlom. I onda su se kroz šumu mogla noćili.

Četnici su držali, je li tako?

Da. U totalnom okruženju bili smo.

Dobro. Kažete, spominjete mi koridor. Kako se taj koridor probijao? Tko ga je probijao?

Probijalo ga je stanovništvo Teočaka. U to vrijeme, da li je to bila Teritorijalna obrana? Ja mislim da je bila. Kada smo dobili naoružanje to onda su se odlučili da se spoje sa Tuzlom. Jer je bilo dosta ranjenih ljudi. Nije bilo sanitetskog materijala. Rane su se ljudima šile sa običnim koncima, recimo, što ja zna. Već kad se probio taj koridor mogli su se ljudi u toku noći na nosilima kroz šumu prenijeti do Tuzle i tu bi dobili liječničku pomoć.

A vi ste u tom periodu bili izvan Teočaka, je li tako? Vi ste izvana ulazili?

Da.

Probijali. Što ste vi radili u to vrijeme?

Ja sam u to vrijeme... prvi put kada sam došao u Teočak došao sam kroz šumu. Na svoju osobnu...

Kuda ste išli?

Išao sam ovako: Iz Splita sam išao na Tomislavgrad, od Tomislavgrada na Jablanicu, Kiseljak, Vareš, Hladanj, Tuzla. I od Tuzle 30 kilometara smo išli na noge. Pješice.

Kroz šumu?

Kroz šumu, da. I onda sam tu pronašao brata i onda sam ja brata zvao da izađe sa mnom, i usput... On nije htio. I onda sam ja usput pomogao da se evakuiraju najteži ranjenici. I onda je meni zapovjednik te brigade koju je tek osnovao napravio spisak što bi najneophodnije bilo da se Teočak održao. Onda mi je stavio u prvom redu da treba streljivo, naoružanje i protutenkovske mine. Jer u to vrijeme su Srbi nadirali sa oklopnim sredstvima. Ja sam se vratio u Split i uspio sam dobiti protutenkovskih mina. Uspio sam dobiti jednu protu-brodsku minu ovdje. To mislim da ne bih htio da imenujem, jer je rekao čovjek... Ta je mina velika. Ja mislim ima jedno 200, 300 kila težine. I na njoj su... imaju oni pipci. Kad brod udari u njega onda on eksplodira. Međutim, oni su to sve demontirali, te pipke. I meni su rekli da stavim jedan sporogoreći štapin, jednu kapsnu da zalijem to sa katranom i da to zapalim, zavisi od puta koji ta mina treba da prijeđe do četnika. Međutim, bilo je možda nekih 800 metara na vrhu,

na brdo kad bi mi to iznijeli, nas 10 ljudi. Mi smo iznijeli tu minu, zapalili smo taj sporogoreći štapin. I ona je kroz šumu krenula. Ona je ovako drveće obarala. I onda kada je došla dolje do njihovih položaja u ravnicu jednu, ona se zaustavila i eksplodirala je. To je bilo kao atomska bomba. Oni su se prepali toliko da je izbio jedan najprije veliki dim odozdo, možda 300 metara u zrak i onda se čula detonacija. Okolo je porušila ta utvrđenja što su bila. I onda su se oni prepali od toga. Nisu znali sad na koji način je to došlo. Kud je došlo, odakle i kako? I onda su se oni ustručavali da bi Teočak napali, znate? Pokušava li bi, ali samo na kratko ono pokušaju pa odustaju i tako. Međutim, kada su oni primijetili da Teočak stvarno nema više naoružanja onda su oni krenuli na Teočak. Par puta odbili su te napade. Kasnije kada je nestalo streljiva, jedan dio Teočaka je bio pao. Da, pao je možda nekih 30 %. I ja sam, Bog mi dao da ja baš sam došao nakon tog provedenog vremena u putu da sam ja došao sa tim naoružanjem i tim puškama. To je se noću podijelilo. Zamislite, na jedan put dobijete 10 ovih RPG-aca sa 20, 30 punjenja i dobili bestrzajni top i dobili toliko streljiva. Onda su oni krenuli da zauzmu cijeli Teočak. Međutim...

Onda su bili zaustavljeni.

Molim?

Onda su bili zaustavljeni.

Onda su oni zaustavljani tu. Oni su desetkovani tu. I onda dugo vremena nisu se usudili da napadnu Teočak.

Vjerojatno ** bila velika stvar kada ste došli s tim naoružanjem?**

Pa...

Vjerojatno je podiglo moral?

Apsolutno, to je podiglo ljudima moral. I što ja znam...U to vrijeme su mene u Teočaku dočekivali recimo ljudi...dočeka me po 50 vojnika ispred šume. I oni bi mene u sredinu stavili, da ne bi...prije bi išli oni da ne bi na minu nagazio, i tako. Oni bi mene slavili gore kada bih došao. Tako. Bio bih nešto kao...

****** ste vi?**

Pa jesam. Dosta mi je i Drago pomogao. Recimo, Brkić ovaj, on je imao prijatelje te po Bosni. Recimo konkretno, Tihomira Blaškića.

Trebate malo glasnije govoriti.

Tihomira Blaškića koji je meni...koji je stvarno Teočak pomogao i da ga nije bilo. I da nismo mi ovo, ovaj *** proveli, mi bi bili prva Srebrenica. Jer, oni su išli...Teočak je bio ispred Tuzle sa istočne strane. Srebrenica je bila malo južnije, jugo-istočnije u stvari. Gore...oni su išli da zauzmu Teočak. Kad zauzmu Teočak, popnu se na Majevicu. Onda oni imaju Tuzlu. I onda imaju nesmetan proboj prema Srebrenici. A mi smo ih tu zaustavljali. Mi smo bili na jednom uzvišenju. I onda bi mi tu zaustavili i dosta su imali muke da bi osvojili taj Teočak. Dugo ***

Recite mi, u Teočaku je bilo puno civila, žena, djece?

Da.

Je?

Je.

Koliko je bilo od prilike tamo ljudi?

Od prilike...Teočak je imao oko 6000 stanovnika. A bilo je izbjeglih i prognanih iz Bjeljine, Janje, Trnove, Akmačića, ****, i svih tih mjesta okolo, Koraja. Svi su ti ljudi izbjegli u Teočak povlačeći se prema zapadu. Bilo je dosta žena, dosta djece.

Kada kažete 6000 ljudi tu računate i te ljude koji su...?

Ne, 6000 je Teočak imao a od prilike 3000 izbjeglih je bilo.

Koliko od prilike ljudi je bilo pod oružjem?

U početku je bilo veoma malo ljudi pod oružjem. Ne bih točno znao reći koliko je bilo jer nije bilo naoružanja. Recimo, jednu pušku bi mijenjali ljudi. Zapucali ovdje jedan metak pa bi otišao tamo...jedan odletio 100 metara onda bi imao dimnjake one. Znae što je dimnjak? Recimo imate peć, kaminu, pa ona cijev koja odvodi dim, onda bi mi stavili pušku u tu cijev i opalili metak tako da to kao nešto viši kalibar, da se puca iz višeg kalibra.

To je funkcioniralo?

To je funkcioniralo dosta dobro. Jer nije se imalo metaka, municije, stvarno. Iznenadeni. Jer, govorilo se: «ata neće biti.» Sjećate se...

Je li taj način razmišljanja...ja znam da je on dosta prisutan *** pa mislim ovo tu. Dakle, do čega smo došli? Pitala sam znači koliko je bilo od prilike ljudi? Bilo je dosta izbjeglica tamo.**

Da.

Je li tako?

Da.

Sada mene zanima slijedeća stvar. Koliko ste puta vi od prilike probijali Teočak pa nazad?

Kada smo dobili to naoružanje, onda smo mi taj koridor proširili. Mi smo koridor proširili i oslobodili jednu saobraćajnicu, recimo koja je još za vrijeme Austrougarske izrađena: Teočak, Sapna, Kalecija, Tuzla.

Kako? Sapna?

Sapna.

Kalecija?

Kalecija. Tuzla. U stvari prije Teočak pa

Tu je ***bio taj put?**

Tu je put bio makadamski ali je nama život značio. I taj se put držao dosta uspješno

*******je li tako?**

Dobili smo tih 300 pušaka. To je ja mislim najviši, što je ikad u Bosnu došlo u to vrijeme. U to vrijeme, zamislite kad dobijete 300 pušaka. Stanovništvo ima samo lovačke puške i karabine. Na jedan put dobijete 300 automatskih pušaka ili bestrzajni top gdje možete transporter i tenk uništiti. To je dalo vojsci jedan jako veliki moral. Tako da... normalno s agresorske strane i paniku i šta ja znam...

Oni nisu nikada otkrili, odnosno nisu uspjeli prekinuti taj koridor?

Kasnije nisu mogli jer smo imali dovoljno naoružanja. Imali smo 300 ljudi od jedan put pod automatskim puškama. I pola milijuna metaka. Znaš ti što znači to?

Recite mi ovako, dakle ako sam ja sad vas dobro shvatila, ja moram vikati jer vi imate mikrofon.

Da.

Ako sam ja vas dobro shvatila, vi ste znači bili u HVO-u odnosno ZNG-u, je li tako?

Je.

I kao pripadnik ZNG-a odlazili ste i vraćali ste se. Je li tako?

Jesam. I plaćen sam bio u to vrijeme. Nisu mi pravili probleme. Ja sam primao plaću ...

Primali ste u ZNG-u plaću, je li tako?

Da.

Odlazili ste, vraćali ste se i pri tome ste pomagali Teočaku. Odnosno, obavljali ste taj posao, je li tako?

Je.

Na dostavi naoružanja?

Da.

Na svega što je bilo potrebno?

Da.

Recite mi, koji su vam ljudi, tko vam je bio pri ruci? Kome ste se vi mogli obratiti kada bio došli iz Teočaka. Pa kada trebate konac za rane, pa trebate lijekove, pa trebate hranu, naoružanje. Kome ste vi išli?

Prvi put sam se za sanitetski materijal obratio u Vojnoj bolnici u Splitu.

U Splitu u Vojnoj bolnici?

Da. Bivšoj Vojnoj bolnici od JNA. Poslije je ona pripala Hrvatskoj vojsci. I tu sam napunio jedan mali kamion sa zavojima, sa šamponima protiv ušiju, vaški, znate nametnika...

Znam. Da.

Jer to je opkoljeno bilo. Nije bilo ni sapuna ni šampona, ništa. Tu sam dobio za djecu one dudle, kako se zovu? Tu sam dobio...u Teočaku nije bilo tih, pipe, kako ih zovu? One plastike koje se stave na bočicu. Tako da bi se stavio jedan fitilj od petrolejke, onda bi se stavilo tu i onda bi se tu vezalo sa špagom i onda se djeca na taj način fila mlijeko. Kada smo jedan put dobili u Vojnoj bolnici neki, ne mogu točno reći ali bar 500 komada tih, onda je doktor je taj naš baš bio oduševljen s time. Onda djeca više nisu imala osipa oko usta i ono lakše ih je bilo nahraniti. Tako da...teško je bilo...

Znači, što ste još dobili iz te bolnice?

Dobio sam zavoje, dobio sam lijekove...

Prema popisu koji su vam dali *?**

Ja sam...oni su...Ja sam dao, ja sam imao jednu specifikaciju prioritetnih stvari što bi bilo najpotrebnije. I onda sam, kada sam dao, oni su bez ikakvih...

A tko vam je u bolnici bio? Koja je osoba bila ...?

Ne znam ja. Ne sjećam se tko je bio. Imam i taj, ja mislim ovaj...Imao sam i tu otpremnicu, kako da je, revers, izdatnicu, tako. I nju sam imao ali nisam je ponio.

Dobro.

Ja mislim da...

Dobro. To je znači bilo....Kažite, jeste više puta išli u tu vojnu bolnicu?

Ne. Išao sam jednom.

Samo jedan put?

Samo jedan put.

A za ostale potrebe kome ste se obraćali?

A za ostale potrebe obraćao sam se kolegama koji su sa mnom bili u Hrvatskoj vojsci.

Jeste sa Petrom Šimcem imali kontakata?

U početku jesam sa...

Je li vam on isto davao sve što je trebalo?

Mislim da mi je Šimac dao...ne sjećam se...Imam njegov potpis.

On je potpisivao u to vrijeme?

On je bio gore negdje kod izlaza iz Splita na lijevu stranu jedna zgrada. Imam njegov...Što mi je on dao? Znam da jednom, da sam...Nije nitko htio u Travnik da ode da odveze sanitetski materijal jer je tamo dosta kritična situacija bila. I on je mene zamolio, on i neki Bosanci su me zamolili da ja odvezem jedan kamion Zastavu, možda 3, 4 tone sanitetskog materijala. Što sam ja učinio bez ikakve nadoknade. Oni su meni nudili. Ja sam rekao: «Ne, ne. Nije potrebno. Samo gorivo i još netko tko će ići sa mnom.»

Tko vam je nudio nadoknadu?

Pa nudili su ljudi neki koji su došli iz Travnika koji su tražili preko veza opet išlo i tako. Ja mislim da sam, ne znam u Lori sam nešto tovario. Nešto u Vojnoj bolnici. Ne mogu se sjetiti svih detalja ali znam da je Petar Šimac, potpisao mi je, ja mislim dvije ove izdatnice. Jednu za Teočak, jednu za Travnik.

Te izdatnice su se odnosile na sanitetski materijal ili naoružanje?

Na sanitetski materijal te su se izdatnice odnosile. Ja mislim da ima jedna i za naoružanje. Ima.

A recite mi ovako: Je li vam poznato ime Nevludin Gurgutović?

Jeste.

Je. Je li vam on pomagao?

Jeste.

On je sjajan čovjek. Ja sam s njim obavila već razgovor i pričali smo uglavnom...on je strašno puno radio na tome. Preko *, preko IGASE prikupljao i tako dalje.**

Da.

On mi je pričao o tome da je velike količine pomoći od naoružanja do svih ostalih stvari koje su bile potrebne išlo isto odavde. Je li vas on povezao s nekim ljudima?

Nije me povezao. Ja sam u to vrijeme bio ovaj, u Hrvatskoj vojsci. I ja sam bio inicijator da se osnuje Hrvatsko-muslimanska-Splitska satnija. Baš jednom sam došao. Bio je Bajram. I ti su ljudi sjedili u tom ****. **** taj Bajram ****. I onda ja sam došao sa terena. Pustili su me... Moj pretpostavljeni me pustio. Rekao je: «Ti možeš Bosanac biti slobodan dva, tri dana. Tebi je Bajram.» I ja sam došao...

Tko vam je to rekao?

Zapovjednik moj.

Tko?

Čatlak

Kako?

Čatlak

Čatlak?

Čatlak. Ivan Čatlak.

Č Č Ivan Čatlak

Da.

On je bio vaš zapovjednik?

On je bio zapovjednik 114. brigade.

Što vam je rekao?

On je rekao: «Bosanac, tebi je ...» mislim bio u Čavoglavama, gore. On je rekao: «Tebi je Bajram. Ti možeš biti slobodan ...»

****.

«...par dana.» Ja sam došao. Ovih se puno ljudi okupilo, kako da... na toj svečanosti. Onda sam ja kad su oni to završili, obred taj, onda sam ja zamolio te ljude da me saslušaju par minuta. Ja sam im rekao da je u Bosni stanje...u

Hrvatskoj jako teško stanje a da će i u Bosni kucnuti, svaki trenutak treba da se ovaj...već je u nekim mjestima bilo i počelo ja mislim, Ravno je prvo dolje. Ja sam im dao prijedlog da osnujemo jednu satniju. Zavisi, od prilike jednu satniju. I neki su prihvatili, neki nisu. I tu su uglavnom Hrvati i Muslimani skupili se kasnije...

Znači, to je trebalo biti Hrvatsko-muslimanska satnija, je li tako?

I ta je bila Hrvatska, ona je funkcionirala. Mi smo nju osnovali baš na taj dan, dali ideju...

Profunkcionirala je?

Profunkcionirala je. Dobili smo od grada dva telefona, dobili smo ovaj, zgradu na Trgu Republike...

Od grada Splita?

Da. A grad Split nam je dao, u općini su nam dali ovaj, pomoć svu što se tiče dokumentacije i što ja znam. Ljudi koji su željeli da idu u Bosnu gore da brane Bosnu, oni su dobili posebne propusnice. Ne sjećam se kako se jedan...Pijacun Neven...

Pijacun?

Pijacun, da.

Pijacun?

Ja mislim Pijacun...

Pijacun.

Pijacun

Fjacun Neven.

Neven, da.

Što je on bio?

On je bio u općini nešto ja mislim, u to vrijeme i kasnije u *****. On je, znam da je dosta pomagao, došao bi ovako kratko. Rekao bi neće biti nikakvih problema. Jednom smo dobili autobus koji smo nakrcali puni 50 ljudi. Ja

mislim da je od Kompassa taj autobus bio. I ti su ljudi otišli. Nisu baš do Teočaka došli, ali su došli....

****** to su bili ljudi koji su bili naoružani, koji su...?**

Koji su dobili naoružanje ovdje...

U Splitu?

U Splitu.

I onda su sa autobusima otišli kamo?

Otišli su u Bosnu.

Ne znate gdje?

Otišli su uglavnom svako u svoje mjesto. Uglavnom. Oni su se dogovorili da osnuju isto kao što smo se mi dogovorili tu Hrvatsko-muslimansku-Splitsku satniju. I mi smo krenuli recimo od Tomislavgrada pa Kupresa. Bili smo u Kupresu kad je Kupres zauziman i padao. Mi smo bili iz Teočaka. **** 400 iz Teočaka bilo ovdje radilo. Pa samo iz Tomislavgrada ja mislim za Konjic otišli. Iz Konjica u Hrasnici. Iz Hrasnice ovaj, s obzirom da je, što ja znam, nije još uvezano to bilo u Bosni u to vrijeme. Nije se znalo ni tko pije ni tko plaća. Mi smo odlučili da napustimo Hrasnicu. Nismo imali interesa tu da stojimo jer ... Znae što, u ratu najgore vam je braniti tuđe mjesto. To je nešto najteže. I ljudi kada dođete nečije mjesto braniti vi ste dobro došli samo kada su, samo kad branite mjesto. A kasnije kad ti dečki počnu curice da diraju, ove i onda ovi domaći normalno postaju ljubomorni i tako...

To znači, curice su razlog za probleme?

Pa ja...uvijek su bili. To su bili mladi momci koji se nisu mogli obuzdati i tako.

Znači, u curicama je bio problem. Dajte mi recite tko je bio zapovjednik Muslimansko-Hrvatske satnije?

Zapovjednik je bio...Ja sam bio predložen i ja sam odustao. Bio je Husović.

Husović?

Da. Husović.

A kako mu je ime?

Huso.

Husović Huso.

Da. Ja mislim da je Husa. Husović, Huso...on je bio na Šolti.

Gdje je bio?

Na Šolti.

Na Šolti.

On je bio u bivšoj JNA, pa je prešao u Hrvatsku vojsku. Bio je u Rogoznici. I njega su isto...On je isto dobivao plaću kao i ja. On je otišao sa mnom. I na žalost, ja se nisam složio da on bude zapovjednik jer...što ja znam?

Zašto? Niste baš...?

Nije on imao iskustva. Nije imao okršaja velikih. Mislim on je imao borbenih zadataka, nije ovaj...

Koliko dugo onda recimo postoji takav...Nakon što je osnovana rekli smo Muslimansko-hrvatska satnija osnovana je kada? 92.?

92. godine.

I koliko dugo ona...?

Ona...Godinu i pol dana, godinu od prilike bila.

Kad do 93., 94.?

Ona je 93. godine definitivno se raspala.

93.?

93. godine. Oni ljudi su, svatko je otišao u svoje mjesto. Najveći broj je ljudi bio sa Tuzlanskog kantona tako, županije... Onda su ti ljudi otišli u Teočak. Svakom je bilo bolje da bude u Teočaku, da gineš za svoju rodbinu nego da...Recimo, mi smo u Hrasnici izgubili par krasnih momaka. Nepotrebno, recimo. Mi u to vrijeme...

U Hrasnici?

U Hrasnici. Mi nismo bili jedinica da držimo položaje. Mi smo bili ofenzivna jedinica koja smo išli naprijed. Oduzimali terene i ovaj, osvajali. Ovi ne bi htjeli

nekada zadržati taj položaj. Povukli bi se u toku noći i tako dalje. Tako da su nas na muke stavljali. I onda mi smo odlučili...

Samo jedna stvar mi je sada znači bitna. Ta satnija je postojala. Bila je ovdje u Splitu smještena, je li tako? Koliko je bilo tu ljudi?

Ja mislim...zavisi. To je non-stop je dolazilo ljudi. Ali...

Od prilike recimo. Od prilike koliko je moglo biti?

Ja sam imao spisak tih ljudi. Ustupio sam jednom čovjeku koji je htio pisati knjigu ali on je otišao u Ameriku. Mislim jedno 150 ljudi da je...

150 ljudi od prilike. I tih je 150 ljudi je dakle, u smislu nabave svega što im je bilo potrebno?

Da.

Naoružanja, odora i tako dalje? Do plaća? Tko je to pokrивao?

Ja mislim da su firme plaćale, da je dogovor bio...

Tko? Firme ovdje u Splitu?

U Splitu, da. Firme u Splitu.

Nije išlo preko Ministarstva, HV-a?

Ja...recimo, mi koji smo bili u Hrvatskoj vojsci mi smo dobivali dnevnice i dobili smo..

A vi ste mogli biti ...aha, bili ste u HV-u i bili ste onda znači ovdje?

Ja sam znači išao u Bosnu isto. I to nikakvih problema meni nije bilo. Ja sam dobivao plaću normalno kad i svi ovi koji su bili na položaju. Recimo gore na Svijau, ili ja kad sam išao u Teočak gore odvesti naoružanje, isto je bilo, ljudi su me tretirali... Još kad bih došao odozgo iz Teočaka onda bi ljudima dali koji metak. Ono, znate kako ide. Svatko bi dao po dva, tri metka, 10 metaka i tako. Ja mislim da smo mi, da je ta prva, ja mislim da je to prva naoružana veća grupa krenula. Ja mislim da je tu prva vojska se formirala u Splitu za Bosnu. I najnaoružaniji smo u to vrijeme bili. Nama su se ljudi divili kada smo mi došli u Hrasnicu recimo ili u Konjic. U Konjicu smo mi uzeli vojarnu. U Konjicu uzeli vojarnu. Ta Hrvatsko-muslimanska satnija uz pomoć lokalnog

stanovništva. I tu smo isto dobili dosta municije i naoružanja. Mada je naše naoružanje isto bilo dobro i najbolje ja mislim u Bosni. Najopremljenija jedinica. Zamislite sad u Bosnu kad dođete u maskirnoj odori, recimo dođete sa puškom, dođete sa šljemom, dođete sa maskirnom majicom. Ljudi vas gledaju sa nekim što ja znam, uzvišenjem. Osim toga i Srbi su bili iznenađeni. Pa znam, baš jednom kada su rekli, slušao sam na radiju, ovaj srpskom tu, da se pojavili neki partizani navodno na Igmanu. Partizani, kao navodno osnovala se kao partizani, jer tu su bili i Haso i Huso i Ante i Jure, razumijete? Onda njima nije išlo...mislili su partizanska neka...Tako su nazvali nas. I dosta su Srbi, plašili znate ovaj, te satnije i od jedan put su bili iznenađeni kad vi imate sad njima pružiti otpor. Oni bi svaki dan ide 23 kilometra, mirno dođe što zatekne to poubija i onda naprave položaje i onda sutra dan idu i tako dalje. Tako smo mi zauzeli Stoičevac jedno mjesto. To je Titovo bilo mjesto. Ja znam baš da sam iz tog Stoičevca Tito jogi dovezao i telefon.

Jogi? Baš jogi?

Jogi. Baš od Jovanke nismo htjeli nego smo od Tita uzeli madrac onaj madrac za spavanje.

Ali Titov ne jovankin ...?

Titov smo donijeli. Mi smo to dali za jedno janje jednom čovjeku. I telefon, taj je bio telefon...Netko je poklonio Titu u Indiji. Kad je Tito bio u posjetu Indiji on je dobio...ja sam vidio dosta interesantan od slonove kosti bio je izrađen. Ja mislim da je taj telefon jako vrijedan bio.

I gdje je sada taj telefon?

Pa, mi smo dali jednom gostioničaru. Mi smo bili gladni. Nismo imali novaca pa nismo imali s čime platiti i onda smo mi njemu rekli da mi imamo jedan telefon Titov. On je rekao da hoće od Jozе. I uzeo je to. Ne znam gdje je to završilo sad.

Znači, možemo reći da je Muslimansko-hrvatska satnija funkcionirala. Da je obavila dobar posao. I da je bila logistički poduprta od strane Splita, HV-a?

Da.

Sad koje su tu kombinacije bile, poduzeća različita. Ali s te strane se zapravo podupirala ta satnija?

Da.

Dobro. Recite mi ovako. Spominjali smo znači, navalu naoružanja. Spomenuli smo Šimca. Spomenuli smo Gurgutovića. Gdje ste vi još nabavljali naoružanje kada je trebalo, kad je trebalo ono što bi vam rekli tamo? Kako ste vi to nabavljali?

Pa znate kako, preko prijatelja, recimo. Otišao bih recimo u Divulje dolje i onda bih pričao kakvo je stanje u Teočaku i što bi nama trebalo da se održimo i tako. I onda su ljudi nam izašli...

Prijatelji su bili što? Mislim, jesu oni bili u vojsci HV?

U vojsci, Hrvatski časnici...

Znači, bili su u vojsci. Mogli su, bili su negdje u kontaktu sa naoružanjima i tako dalje, je li tako?

Ali, uglavnom u to vrijeme zatvorile bi se oči kad je u pitanju Bosna bila. Onda bi se zatvorile oči. Rekli: «Pa daj nešto, hajde ubaci u kamion, tamo nešto.»

Je li to bilo praćeno papirima? Jeste vi nešto potpisivali ili je to bilo mi vama damo, vi sad to nosite?

Ne. Uglavnom je praćeno papirima bilo. Nešto se nije moglo...Jer i Hrvatska u to vrijeme nije imala Bog zna koliko naoružanja. Tako da se dalo recimo iz svake jedinice po nešto. Znae, onda bi to skupili, doveli bi na jedno mjesto i onda bi to maskirali recimo sa sanitetskim materijalom to naoružanje. Dobili bi popratne papire recimo, i onda bi išli. Onda smo nailazila na dosta velike probleme recimo...

To me zanima. Koji su bili problemi?

Znate što? Teško je bilo to naoružanje do Teočaka, teško je bilo, jako je teško bilo pronijeti jer smo morali prolaziti kroz uske, jako uske koridore. S jedne strane recimo drže Srbi s druge strane Hrvati. S jedne strane drže Muslimani s

druge... i obrnuto. Pa u koje mjesto bi naišli ili u muslimansko ili hrvatsko bilo bi problema. I Muslimani bi htjeli sebi tu...Onda kažu: «Daj ti, važnije je nama. To ćeš ti od Teočaka. Nema šanse da ti to prevezeš.» Pa bilo je recimo da i Muslimani nekad mi uzmu koju pušku i Hrvati nekad da uzmu koju pušku i...

A kako ste vi ** Muslimane kolji hoće?**

Da.

Hrvate. Imate Srbe koji pucaju. Kako ste vi to onda uspijevali progurati?

Pa uspio...uglavnom bih dobio pratnju. Kroz Bosnu...

Tko vas je pratio?

Kroz Bosnu bi me pratilo Hrvatsko vijeće obrane i Armija BIH. Zajednički dok...

Zajednički?

Zajednički. Recimo u Bugojnu, jednom sam u Bugojnu dobio pratnju Armije BIH a u Vitezu sam dobio pratnju HVO-a.

I kako ste se vi snalazili sa svime time?

Kako mislite?

Kako ste vi to uspijevali? Tko vam je najviše probleme radio?

U putu?

Da.

Znate što? To nije bila ustrojena...to nije bilo vojske, recimo...

Zato vas i pitam?

To je ... mogao vas je svatko zaustaviti.

Zato vas i pitam. Kako ste se vi snalazili?

U to vrijeme vas je mogao, morali ste imati recimo dokumente da to ide recimo za...ako idete kroz teritorij koji drže Muslimani...

Onda imate papir da to ide Muslimanima?

Muslimanima.

Onda idete na teritorij hrvatski...

Hrvatski, da tu Hrvatska šalje Hrvatima. Ali u stvari to završi Muslimanima.

To znači da ste vi imali koliko papira? Ovaj papir, onaj. Samo ste vadili kako već...

Da.

A oznake? Kakve ste oznake imali na sebi?

Hrvatske vojske.

Bez obzira na čijem ste ...

Bez obzira na čijem...

A tko vam je davao te papire?

Pa davalo mi je zapovjedništvo, recimo. Zapovjednik recimo, konkretno u...recimo kad uđem u Bosnu onda bih dobio, dao bi mi Blaškić ili ovaj kako se zove Paško...

Ljubičić?

Ljubičić.

Paško vam je isto davao?

Da, Paško. On je bio zapovjednik policije, ja mislim.

Je.

On mi je davao jako dosta jednom pomogao da sam provezao naoružanje. Ja sam prošao pored mrtvih Hrvata i Muslimana.

******došli negdje poslije sukoba ili za vrijeme sukoba?**

Za vrijeme sukoba. Sukobi su se vodili onda bi navečer prestalo. I onda ja sam dva vojnika na Rostovu, hrvatska našao gore na Rostovu. Ranjena su bila. Bili su ranjeni i bili su u nekoj školi. I dosta su ozbiljno ranjeni bili. I onda sam ja pitao njih što ćete raditi...Oni su im to zavili ali trebalo je te rane šiti. Trebalo je očistiti. Oni nisu imali. Ja sam pitao: «Što ćete sa njima?» Onda su oni rekli: «Ne znamo ni mi sami što ćemo sa njima.» Onda sam ja rekao: «Ako hoćete te ljude pustite.» Oni kažu: «Ma ne dolazi u obzir da ih pustimo.»

Čekajte, tko to kaže?

Muslimanski vojnici. Oni su upali...

Znači, oni su bili zarobljeni?

Je. Oni su zarobljeni, ta dva Hrvatska vojnika. I onda jedan mali je rekao da: «Ubit ćemo ih.» Onda sam ja rekao: «Pa dobro, tko ima od vas momci da bi ubio ova dva momka?» Oni su rekli: «Bi li ti, bi li ti, bi li ti?» «Ja neću, Bože sačuvaj, ja neću. Ja neću, ja neću.» I ja velim: «Što će vam? Nemate ih s čim nahraniti, nemate ih previti. Dajte ih meni.» I onda sam ja preko Rostova kroz neke šume sa nekom Ladom odveo ih u Bugojno. I predao sam ih u zapovjedništvo HVO-a. I ti su ljudi bili zahvalni meni. Poslije, dolazili su me, obilazili su me...ovdje...

Gdje su oni danas?

Danas, ne znam...

Dajte mi da mi oni to isto ispričaju. Znae kako bi to...

Ne znam. Negdje sam imao zapisane i njihove adrese i sve i telefone i...Oni su dolazili recimo k meni napili onda kada dođu, što ja znam. U to vrijeme recimo, Hrvati i Muslimani ratuju a mi recimo sjedimo u kavani, pijemo. Musliman i...

To sam vas zapravo htjela pitati...

Musliman i Hrvat sjede i piju. Ili recimo jedan slučaj kada sam najveću količinu tog naoružanja provezao, mene je HVO propratilo. Oko Travnika su se vodile borbe dolje. Travnik, ja mislim na relaciji Gornji Travnik...Rostovo, Gornji Travnik, pa se izađe dolje Busovača, Vitez. I meni su dva vojnika HVO-a proveli. Mislim, propratili me kroz hrvatski teritorij. Kroz Vareš u to vrijeme, HVO i država Vareš. I kad sam ja došao na ponikve neke. I kad sam rekao: «Momci vi meni niste više potrebni. Hvala vam. Puno vam hvala.» A bili su i dva pripadnika Armije BIH. Kada su oni rekli: «Dobro, Brko. Hajde sad. Hvala i tebi.» recimo, u to vrijeme je bilo jeftino janje uzeti negdje. Za 30 maraka mogli ste uzeti pečeno janje. Pa smo mi to janje, malo počastili se i tako. I onda je rekao: «De, molim te, sad reci što je to toliko važno bilo da tebe prati HVO i Armija BIH?» Ja sam rekao: «Pa znate što, ovo je nama biti ili ne biti. Teočak. Ovo ako dođe mi ćemo opstati. Ako ne dođe nećemo.» «Bili pokazao to što voziš?» I onda sam mu rekao: «Evo, izvoli.» Kada je on vidio da se radi o

naoružanju, on je ispraznio svoju pušku. Udario u jednu onu jelu, smrču, kako se zove? Rekao je: «Za mene je više rat završen. Ja sam noćas se borio sa Hrvatima, sa ovim Muslimanima, a danas provodim naoružanje, idem u pratnji naoružanja za Muslimane. Što je ovo? Ovo je ludilo ljudi.» I to je stvarno nepojmljivo bilo mislim. Sukobi su bili između Hrvata i...to je nepobitno. Ali sada da vi prođete nesmetano. Ne nesmetano, ali malte ne u to vrijeme nesmetano, jer ipak ne znate tko će vas zasjesti, negdje presjesti i tako.

Pa to je neobično bilo? Je li to vama neobično ovako?

Meni je to neobično bilo i ja sam bio dobio neki svrab, šećer sam bio od straha dobio kada sam prolazio kroz šume. Bez svjetala sam morao voziti. Jer ako vidi svjetlo onda vas granati... Baš jednom su me vidjeli kada sam silazio prema Brezi, primijetili. Najvjerojatnije netko je dojavio i onda su Srbi otvorili na mene vatru. Tako da sam ja jedva. Meni su razbili šofer-šajbu. Ispred mene je pala ta granata. Razbila mi šofer-šajbu i onda sam produžio dolje. Bogu hvala, izvukao sam se i tako.

Recite mi, koliko dugo ste vi radili na tome?

Radio sam do kraja rata skoro.

***** čovjek. Cijelo vrijeme ste radili?**

Da. Cijelo vrijeme. Ako ne bi bilo naoružanje ja bih došao recimo pa bih dobio...Baš jednom prilikom su mi dali gulaša. Onaj je gulaš bio od Podravke. Pisalo je Jugoslavija na njima. Gulaš je bio, veliki onaj gulaš. I oni su rekli: «Mi imamo dosta hrane. Ovi jugoslavenski gulaš. Mi nećemo više. Bi li ti?» «Kako ne bi?» Uzeo tri tone gulaša. Ili recimo, onih SD obroka, što ja znam. Što mislite vi kad dovezete to u jedan Teočak gdje je...pojede se 200, 300 grama kruha dnevno. To kada dođe i taj vojnik kada vidi, kad mu zamiriše samo taj gulaš, sam...što ja znam? Dobivao sam...dosta sam dobivao. Ljudi su mi dosta davali.

Jeste vi to plaćali?

Ne.

Vi ste to samo dobivali?

Ne. Nisam...

Vi kada ste trebali vi bi...

Ja nikada nisam ništa platio u Hrvatskoj što se tiče naoružanja. Niti hrane, niti...dobivao sam šećera od ...recimo od...riže bi mi dali. Makarona, jednom su mi u Lori natovarili makarona, imao sam pun kamion...riže...

Znači, vi niste plaćali? Vi bi došli tražili...

Ne. Ja bih uvijek ovako preko prijatelja rekao: «Daj, ima li što?» Onda kad ja dođem odozgo, oni bi: «Opet si došao?» «Evo došao sam.» Došao sam gore. Imao sam ženu ovdje i djecu i tako. I onda bih došao ovdje par dana. Bio bih kući par dana, bio bih gore i tako da sam ja non-stop...Kad je došao brak u pitanje onda sam ja malo se bio smirio jedno dva mjeseca ali opet nisam mogao odoljeti tome. Čim bih napunio kamion ja bih odmah išao. Recimo, ako bih danas napunio kamion ja bih isti dan se i vratio.

Ali znači, to sve što ste uzimali, to sve što vam je trebalo, to sve što je išlo tamo niste plaćali nego ste dobivali preko prijatelja, preko ljudi koji su bili na poziciji, vojsci ili već gdje su se nalazili, firme ste isto spominjali.

Da.

Koje su firme pomagale?

Pa pomagali su recimo firma ****. Onda znam da nam je jednom napravila generalnu na jednom kamionu. Pa Promet-firma isto bi davala maziva, goriva malo. To se isto davalo mimo ono malo znate, hajde, ide u Bosnu, daj mu malo ulja, daj mu 50 litara ulja, masti one za podmazivanje i ulje...Tu bi koristili mi za čišćenje naoružanja i što ja znam. Onda goriva ...

Je li još netko sa vama to radio?

Je, jedan čovjek radio koji je otišao u Ameriku. On je išao sa mnom. Bio je vozač isto. On je bio iz Teočaka. Ja sam njega tražio da on ide sa mnom. On je otišao u Ameriku kasnije kada se rat završio. Uglavnom sam sam išao. Nisam imao povjerenje ni u koga. Recimo, bilo je gadno. Jako gadno. Recimo, jednom mi se bilo dogodilo da sam jednog čovjeka negdje oko Travnika. Ja mislim da

sam išao negdje...došao sam iz Gornjeg Travnika, pa sam morao negdje preko nekog brda proći, neki je samostan bio i spustiti se u Zenicu. Neki bradonje, valjda mudžahedini su izveli jednog čovjeka koga su ostavili tamo. On je bio malo pod utjecajem alkohola.

Taj čovjek?

Bio je Musliman. Onda su ovi bradonje rekli: «Ti nisi Musliman. Ti si hjafir, ti si ovo..

Jafir?

H H hjafir.

hafir?

H, Hjafir. Nevjernik. To znači nevjernik. Oni su njega izbacili. I izvadili ga iz auta. On je bio oženjen. Imao je dvoje, troje djece. Onda su oni njega tukli. On je nakon pet, šest mjeseci sav iscrpljen došao. Jedva se uspio spasiti od tih...

Čekajte, oni su njega držali pet, šest mjeseci?

Da. Oni su njega...on je Musliman bio. Oni su njega izvadili zato što je bio pod utjecajem alkohola. On je kopao rovove i tako.

I što? Oni...Vi ste ga prevezli? Što je bilo?

Ne. Toga ...Taj je čovjek išao sa mnom. On je išao sa mnom. Iz Splita za Tuzlu gore. I onda su oni njega izvadili jer je bio pod utjecajem alkohola.

Izvadili su ga iz vašeg auta?

Iz mog auta. Tako da ja više nisam ovaj volio da vodim, vozim nikad sa sobom. Što se dogodi meni samom...

A vas nisu dirali?

Mene nisu dirali jer ja nisam bio pod utjecajem alkohola.

Samo to ih je zanimalo? Jeste li pod utjecajem alkohola? Nije ih zanimalo što vozite? Kome vozite, to sve skupa...?

Nisu. Oni su da su znali što vozim najvjerojatnije bi mi to oduzeli.

A nisu *?**

Nisu. Nego su oni bili preokupljeni sa ovim čovjekom zato što je on Musliman a konzumirao je alkohol i nije bio pri baš...

Čekajte, ti mudžahedini kažete...

Da.

Mudžahedni i su bili lokalno stanovništvo ili su oni bili oni koji su ...?

Ne, oni nisu bili lokalno stanovništvo. Oni su bili iz Arapskih zemalja.

Nisu govorili jezik koji *?**

Ne, nisu govorili. Samo su govorili hjafir, hjafir..i ...

A kada je to bilo?

To je bilo ja mislim, 92. godine. Kraj 92.

A gdje?

Ne mogu se sjetiti...

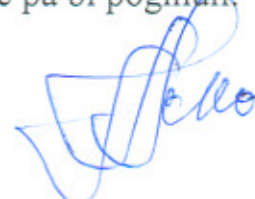
Od prilike?

Ja mislim između Travnika i Zenice kod nekih brda tu se išlo. Jednostavno, kaže vam idite tu, idite tu i onda...

Znači, oni su muslimansko stanovništvo na neki način pritiskali **?

Koliko shvaćam po tom čovjeku, po primjeru tog čovjeka oni su pritiskali*?**

Nisu maltretirali. Svi su ti ljudi maltretirali isto muslimansko stanovništvo. Ja znam kada su došli jednom prilikom u Teočak ih je došlo...Ne znam kojim putem su se probili. Došlo ih je pet, šest i nisu se zadržali više od dva dana. Odmah su napustili jer ...ljudi su konzumirali alkohol. Jeli svinjsko meso. Ono što su zauzeli srpska sela. Onda mi smo te svinje klali, hranili se time. Njima to nije išlo u glavu. Onda su...oni su navodno došli da se bore. Ali ja mislim da to njima nije isključivo bila namjera. Njihova je namjera bila da se na neki način vjera ta održi i da se rasplamsa. Da to na vjerskoj osnovi da se...daju neki podstrek, moral ljudima i tako. Recimo, govorili su ljudima da je poginuti čast. Da čovjek koji pogine da će ići u raj i tako. Ali su bili jako neupućeni što se tiče rata. Nego, njima nije interes rat bio. Oni bi išli recimo nasumice pa bi poginuli.

Njima bi bilo čast da pogine jer će on biti u raju ako pogine. Ali ja mislim da je tu grijeh izaći negdje ako čovjek učinite uslugu da vas lakše ubije netko...

A kako je lokalno stanovništvo reagiralo na to?

Gdje mislite? U Teočaku?

Da.

Nisu ih ljudi prihvatili. Nisu ih...

Jesu im se suprotstavljali?

Znate što? Oni su bili naoružani. Dosta su bili oholi, bahati. Znate što, i onda bi potegnuli oružje ali s obzirom da ih je bilo malo u Teočaku i da ne bi se mogli izvući ako bi nešto pokušali. Oni nisu uglavnom išli u mjesta ona recimo, što ja znam, gdje nisu imali svoj neki interes. Ja znam, baš jednom prilikom u Zagrebu je trebalo da se dobije neko naoružanje, dio naoružanja od Teritorijalne obrane Varaždin koji je ustupio za Bosnu. I sada su došli ...

Kada je to bilo?

To je bilo 92. godine. I sada su ljudi tražili, ovaj je tražio Travnik, ovaj je tražio ovdje, ovaj je tu tražio. I Ministarstvo obrane, ne znam tko je bio tada ministar obrane Republike Hrvatske, ne sjećam se...

Tko je bio?

Samo malo. Kasnije ga je naslijedio pokojni ovaj ...

Je li Boljkovac tada?

Nije.

****?

Nije. Ne mogu se...ne mogu se točno...

Dobro.

...sjetiti. I onda, to je naoružanje došlo. Natovareno je na kamione. I onda ide za Bosnu, znate. I onda, sad bili su tu ovaj časnici Hrvatske vojske, bili su iz Bosne predstavnici općina, što ja znam. Ili tih...logističke potpore, ovaj predstavnici. I onda je onaj tražio da to ide u Travnik. Onaj je tražio da ide u Bugojno. Onaj je tražio da ide u Zenicu. I onda kada sam ja uzeo zemljopisnu kartu, i onda rekao:

«Znate što, ljudi? Evo vidite gdje se nalazi Teočak. Od Splita do Travnika možete doći preko šuma za pet sati. A do Teočaka ja moram četiri, pet dana da vozim gore. I pitanje hoću li doći ili neću. Gdje se Bosna brani? Da li se Bosna brani u Travniku ili se ...Gdje je branik Bosne. Ili se treba gore sa istočne strane pojačati?» Ovi su, kada su pogledali kartu vidjeli gdje je Teočak, ovi časnici su rekli: «Ništa, ne dolazi u obzir da ovo ide i Travnik. Ovo će otići u Teočak.» Tako da sam ja to dobio, dobio sam gorivo čak. Odvezli su me na pumpu od jednog iz Brčkog. On je ...a imao je pumpe sve ...Dao nam da jedemo. Bilo je par osobnih auta. Dao nam je da jedemo. Natočio nam goriva i dao nam rezerve goriva i mi smo krenuli u Teočak.

Recite mi ovako, u periodu kada su počeli i trajali sukobi između Hrvata i Muslimana...

Da.

Jeste li vi tada razmišljali da se prestanete baviti tim poslom? Tada je vjerojatno bilo jako rizično?

Jesam. 100 puta bih rekao...Znao sam...idem, vozim to naoružanje. Recimo vozim 100 protutenkovskih mina.

U Teočak?

U Teočak. Vozim recimo 300 mina za minobacač. Vozim municije. I što mislite, da mene pogodi ta granata kada prolazim kroz naseljeno mjesto. To bi pola tog mjesta otišlo od te silne detonacije. I onda bih išao. I kada bih išao putem, ovaj noću kada bih išao onda bi uzimao lišće u usta, jer su mi se usta sušila. Strašno, od straha, ono. Normalno. I onda kada bih došao, u putu bih rekao: «Neću više. Neću više.» A kada bih došao u Split i onda bih se malo oporavio, ribe na gradela, malo bevandu popio. Onda bih ja čuo recimo iz Bosne izvještaj sa ratišta. I recimo, toga dana je poginulo u Teočaku toliko i toliko boraca, toliko ranjeno. Toliko...A to bi se uvijek preuveličavalo, znate. Uvijek se govorilo: «Napada» uvijek ...to je uvijek govorilo. To je malo i propagande bilo ovako malo da se pomoć uputi što prije i bolje i što ja znam. Onda ja kada bih to čuo,

onda ja bih to ovaj ...odmah idem u Teočak ponovo i tako dalje. Znam, jednom prilikom, kad je bila...tad je bila ovaj...Ja mislim nisam jedno pet mjeseci išao u Teočak. Ja sam otišao negdje gore kod Bjelovara jednom mesaru da dovezem ovaj, stoku jer sam vozač bio. I kada je kupovao ovaj onog bika onda je meni darovao jednu tuku, tuku da, purana od nekih 19 kila mesa. To je bilo uoči Nove godine. Kada sam ja čuo kako je u Teočaku i to, čuo sam se radio-vezom sa bratom. On je rekao da je jako teško. A ja sam tu tuku uzeo za Novu godinu. Ja sam se zakleo da tu tuku neću pojesti ja nego da ću je odnijeti bratu gore da je sa njim pojedemo. I to se hvala Bogu za stvarno kratko vrijeme desilo. Možda dva mjeseca. Nije se dugo čekalo. Ja sam tu tuku smrznutu stavio na cisternu goriva. Tada sam cisternu goriva 17.000 litara sam goriva uzeo. Dobio sam...

Gdje ste to dobili?

Pa dobio sam od INA BIH. To je , gorivo sam natočio ovdje na terminalu a...

Oni su vam dali cisternu ili oni su vam dali gorivo?

Cisterna je došla iz Njemačke. Oni su dali nam to gorivo i onda su meni rekli: «Bi li ti smio ići?» Onda sam ja išao i kada sam kroz Prozor išao i u Prozoru mi je bilo kritično. Tada mi je u Prozoru bilo kritično. Bio je jedan veliki konvoj. I sad su nas izveli...Baš se sjećam, jedne anegdote. Izveli su nas, postrojili sve, znate.

Tko vas je izveo?

Pa...ti ljudi nisu imali oznake. Uglavnom je bilo tih paravojski i... Hrvatsko vijeće obrane recimo, bilo je isto nekih ljudi koji su se odmetnuli kontroli u komandi, zapovjedništvu. I kod Muslimana je isto tako bilo. Onda su oni izveli nas, postrojili. Pitali su mene: «Kako se zoveš?» Ja sam se predstavio. Nisu me dirali. Drugi je jedan pušio. Rekao: «Zašto pušiš?» i udario ga je. Ovaj drugi se je počeo smijati. Jedan Josip iz Tuzle počeo se smijati. Kaže: «Što se smiješ?» Kaže: «Smijem se, ja sam Hrvat, što?» A on je prišao njemu, udario još više kad mu je rekao: «Ja nisam ovdje zato što sam Hrvat. Ja sam ovdje zato što sam lopov.»

To je rekao?

Da. «Zato što mi je potreban duhan i novac i ovo...» I taj Josip nije se nikad više pojavio. Nisam ga ni vidio poslije toga.

***** su to bili ljudi onda?**

To su ljudi bili recimo u svakom mjestu ste imali recimo u tih da ih nazovem ljudi koji su se oteli...

Ali gledajte, vi ste meni sad pokazali jedan papir. U zaglavlju je Republika Bosna i Hercegovina, Hrvatska zajednica Herceg-Bosna, Hrvatsko vijeće obrane, potpisao je pukovnik Tihomir Blaškić.

Da.

Spomenuli ste mi ga prije nego što smo uključili diktafon dakle, čisto radi uvoda malo, recite mi, kako ste vi surađivali? Odnosno, kako ste vi doživjeli Tihomira Blaškića?

Znate što? Ja sam tu par puta govorio ovaj svima, oni u Haagu...Ja sam baš jednom Dragi rekao: «Drago, čini mi se da sam imao jedan dokument. Da li bi njemu pomoglo?» On je rekao: «Kakav?» Ja sam rekao: «Ne znam još.» jer sam ja to ostavio u Bosni gore kod brata i tako da sam onako naknadno pronašao. Ja sam njega doživio kao jednog ovaj, mirnog čovjeka. Obrazovanog čovjeka. Kulturnog čovjeka. Što ja znam? Ja mislim, uvjeren sam 99 % bar od svih tih ljudi koje sam ja sreo u Hrvatskom vijeću obrane, Armiji BIH, ja mislim da je on najnevinija osoba.

Vaši osobni kontakti sa ... samo malo...dakle evo, u nastavku ono što sam vas htjela pitati, kako ste vi zapravo, kako ...vaša su putovanja bila, često ste putovali, kakvi su bili vaši kontakti sa Blaškićem? Kako vi pamтите Blaškića? Tihomira Blaškića?

Ja ga pamtim kao jako dobrog čovjeka, susretljivog čovjeka, razumnog čovjeka. Recimo u to vrijeme su stvarno...Bio je sukob između Hrvata i Muslimana. Rat je bio. Sukob. Kako da ga nazovem? I ja sam ostavio kamion u jednoj šumi kod Bugojna kod jednog čovjeka, sakrio sa tim naoružanjem. I onda sam se probio

do Blaškića. U stvari, do Viteza gdje je bilo zapovjedništvo. Međutim njega nije bilo. Onda sam pitao ovoga kako se zove, spomenuo sam ga malo prije...

Paško.

Paško. On je rekao: «Nema problema. Ako ti je Drago rekao ti...ako ti je Drago preporučio možeš ti doći sad.» I sad je vozač jedan bio koji je vozio taj jedan veliki kamion Magerus sa recimo 15 tona naoružanja, municije. I kada smo mi došli u Vitez i kada smo parkirali kamion pred zapovjedništvom Hrvatskog vijeća obrane, ušli unutra, čula se muzika, pjeva mislim neka Zorica Bruslin, tako se zove, kao vojska, slušala se narodna muzika. Ovaj se vozač bio prepao. On je rekao: «Znaš što? Mi odavde nećemo izaći živi.»

Znači, bilo vas je strah da ...

Ne, ne. Mene nije bilo strah. A njega je bilo strah i on je...ljudi su nam donijeli litru Štoka. On je to veoma brzo popio. Ja sam njemu rekao da se smiri, da nema razloga da se plaši.

Kako ste vi mogli biti tako sigurni? Kako ste vi...od kud ste vi znali...?

Pa znate što? Ovaj, družio sam se sa provjerenim ljudima. Recimo, ljudima koji stvarno me ne bi uputili na recimo negdje da zalutam ili da stradam.

Znači, vi ste vjerovali tim ljudima *?**

Vjerovao sam, apsolutno sam vjerovao.

Blaškića...

Da, vjerovao sam njemu i on mi je dosta pomogao. Jednom baš kada sam išao preko, kako se zvao, preko Kreševa vozio sam jedan džip gore i zastavili su me u Kiseljaku gore i nisu mi dali proći. Onda sam rekao: «Mogu li sa nekim kontaktirati od zapovjedništva?» kao HVO-a. Oni su rekli: «S kim bi ti razgovarao?» «Pa može Blaškić.» «Vidi ti njega. On bi odmah do..» kako je rekao «do kadije. Ti bi odmah do kadije.» Jer znate, jedan mi je rekao: «Ti bi odmah do kadije.» I oni su zvali njega valjda vezom nekako. Njega nije bilo. Bio je negdje na terenu. Međutim netko je obavijestio Blaškića i to da se radi iz Splita ide i tako dalje, po preporuci Drage Brkića. Tako da je on rekao da mene

provedu, nesmetano da prođem. Oni su me proveli. Došli smo do jednog ribnjaka. Tu smo ribu jeli. Napili se i nastavili put dalje.

Recite mi, znači to je bilo prisutno za cijelo vrijeme rata?

Za cijelo vrijeme rata. To je ...ja i dan danas sebi ne mogu da dođem kako je to bilo. Zašto se to sve dogodilo? Recimo, danas se puca. Ratuju Hrvati i Muslimani. Sutra pomoć Muslimanima ide. Onda prekosutra opet se puca i tako dalje. Uvijek se je nailazilo recimo na ljude koji su ovaj...na dobre ljude, recimo za ovog Tihomira Blaškića koji je stvarno imao razumijevanja. Koji je rekao: «Eto vidiš! Neka ti bude. Ševko, vidiš da mi ovdje se tučemo sa Muslimanima ali nek' to Bog bude na pomoći. I sretan ti put. Treba li ti još što?» Ja sam rekao da mi ne treba ništa više. Treba li hrane. Ne treba. Onda je rekao: «Odvedi momke dolje na ručak neka jedu i vi nastavite put uz pratnju.» On je čak napisao ovdje da me ne dira nitko. Ja mislim nije me nitko dirao.

U cijelom tom ratnom kaosu to su zapravo jako lijepe priče, je li?

Tu je jedno ludilo bilo. To je nepojmljivo bilo. Recimo, ja...kad slušate izvještaje ovo, ono ...danas su Muslimani napali Hrvate, Hrvati Muslimane, Srbi Muslimane, Muslimani Muslimane, recimo u zapadnoj krajini, ta zapadna krajina je bila oko Bihaća, Cazina tu gore što se dešavalo. Onda recimo, Muslimani i Srbi su ratovali, Hrvati i Muslimani, svi, svatko protiv svakoga. I onda bilo je ljudi recimo koji nisu željeli recimo borbu, nego su željeli samo pljačku. Željeli su izazivanje i ti ljudi su ovaj puno i doprinijeli da se pogorša stanje. Recimo ljudi iz Arapskih zemalja sigurno su dosta, dosta doprinijeli da se usija atmosfera između Hrvata i Muslimana. Ja znam jer oni nisu došli da bi branili Bosnu nego jednostavno da bi ovako ljude, što ja znam vjerski podizali, fanatizam taj...

Recite mi ovako, ako sam ja vas dobro shvatila, možemo reći da je za cijelo vrijeme tog rata funkcionirala ta veza između Hrvatske i Bosne, Hrvata i Muslimana, dostava pomoći, razni oblici pomoći, dakle humanitarno naoružanje, ono što vi znate u čemu ste vi bili svjedok.

Tu bi možda, bi se prekinulo možda dva mjeseca, maksimalno tri mjeseca se prekinulo. Onda bi se ponovo ovaj ...

Ali znači, sa tim nekim pauzama...

Sa tim pauzama bi se...

***** i kontinuirano je trajala i...**

Apsolutno. Pa da nije, ne bi Bosne ni bilo. Mislim...

Dobro. Vi ste išli, vaše glavno mjesto za koje ste vi brinuli je Teočak.

Da.

Jeste li išli negdje drugdje još? Jeste li na neka druga mjesta dostavljali pomoć?

Jesam u Hrasnicu dostavljao sanitetski materijal. Nešto streljiva, hrane i uniforme.

To je bilo kada?

92. godine.

Samo jedan puta, dva puta ili više puta?

Više puta. Jer je tu bila stacionirana ova HMS satnija. Tako da smo mi to donijeli i onda bi to ostalo lokalnom stanovništvu. Dalo bi se u ambulante i tako.

I samo ću vas pitati sad na kraju jednu stvar. Osim vas koji ste brinuli za Hrasnicu, bilo je još ljudi koji su brinuli za druga mjesta. Da li znate...A isto su, isto su na ovoj relaciji... Dakle, odavde su kretali pa su odlazili.

Tko je još bio i kamo se još išlo?

Išlo se je za Tuzlu. Išlo se za Zenicu. Išlo se za Travnik, Bugojno, Gradačac, išlo se po cijeloj Bosni.

Išlo se iz Splita, odnosno sa ovoga područja?

Sa ovoga područja. Recimo formirao bi se konvoj od jedno 10, 20, 50 vozila na TTS-u onda bi se dobilo odobrenje od recimo, što ja znam od koga je trebalo, Hrvatske vojske, od Hrvatskog vijeća obrane, i moglo bi se...Ja znam da sam jednom prilikom prevezao u Bosnu 70 baksi cigara. To je bilo mislim, nepojmljivo bilo da kad je ...to je nemoguće bilo. Recimo, nemoguće je bilo da

se preveze 70 baksi kartona cigareta. To su ljudi kupili iz Njemačke. I te smo cigarete kupili u Hercegovini, pa bi iz Hercegovine dovezli ovdje jer su bile jeftinije u Hercegovini. U Splitu bi ih zapakirali. Tu bi ih pregledalo Hrvatsko vijeće obrane, Mješovita komisija i Armije BIH ili netko iz ambasade Bosne i Hercegovine bio prisutan. Tu bi se pregledalo. I oni su rekli da je to...toliko je cigareta bilo da je svatko posumnjao da bi se tu radilo o švercu i što ja znam? Što odvezem da će to sve vojsci biti podijeljeno. Da će to vojska dobiti. Što se dogodilo, recimo. Meni jedan vojnik, ne znam odakle je bio, iz Hercegovine je bio, ja mislim iz Posušja da je bio. Koji je bio u kontroli, on kada je to pregledao onda je rekao: «Ma daj, ovo je komercijalna roba. Ovo nije više humanitarna pomoć.» Pa kad je još vidio da ima streljiva, pa da ima pokoja puška i ovo, onda je rekao: «Ljudi moji, ovo više nije humanitarni konvoj.» I onda smo mi rekli: «Pa što ćeš?» «Koga imaš» Ja bih rekao: «Imam brata gore. Imam sestru. Jedan mi je brat poginuo odmah na početku rata gore» Onda je rekao: «Slušaj, mislimo da je iskren. Da je dosta iskren. I hajde pusti ga.» I onda bi oni meni tu zapečatili. Kasnije mi nije nitko u putu otvarao to kada bi bilo zapečaćeno, recimo, od strane Hrvatskog vijeća obrane i od Armije BIH. Jedino ako bi naletjeli u šumu neki odmetnici, pljačkaši....

Recite mi sada ovako: Tuzla, Zenica, Travnik, Bugojno, Gradačac, išlo se cijelo vrijeme za vrijeme cijelog rata?

Da. Apsolutno.

Bez obzira na sukobe Hrvata i Muslimana?

Da.

Išlo se iz Splita, odnosno sa područja Hrvatske?

Da.

Recite mi, znate li imena nekih ljudi koji su radili evo na ovim konvojima, na pomoći evo ovim mjestima?

Kako da se sjetim... Znam, Stipe jedan iz Gradačca jedan bio, onda kako se bio...

Je li imate možda broj telefona?

Nemam.

Znate li kako bi mogli s njim stupiti u kontakt.

Nemam, dosta je ljudi stradalo od ovih koji su išli u konvojima. Jer bi oni...to su rizična područja bila. Kad bi...najviše nas je stradalo kad se približavamo mjestu Gradačcu, Teočaku i Tuzli. Tu bi najviše stradalo i konvoja i ljudi. Jer tu bi...tu je obično bilo malo usko grlo gdje bi trebalo proći. I tu je najviše tih ljudi stradalo koji su pratili te konvoje, koji su organizirali te konvoje.

Recite mi samo ovako, malo što vas prekidam. Kažete ti utovari, to se događalo u Splitu. Što ste rekli: Lora, Divulje? Gdje je to bilo?

Mislite MTS?

Da. Sve što je išlo dakle kad je...

Po vojarnama, po bolnicama, po...

U Splitu?

Da.

Kažete bili su prisutni, pregledali su predstavnici Armije BIH, ambasade.

Tko je bio prisutan?

Ja ne znam...Ja znam da je bio prisutan jedno vrijeme jedan gospodin Omerbašić, Ševko Omerbašić. Omerbašić. On je bio prisutan kad se hrana vozila. Ja baš sam jednom došao u sukob sa njim.

Zašto?

Mi smo nabavili četiri tegljača u Njemačkoj. Teočak. Nabavili ljudi koji su dijaspori bili. Nabavili smo, ja sam dao prijedlog da nabave četiri...

Kamione mislite?

Da. Četiri šlepera. I onda je on nama rekao da ...Mi smo imali u Zagrebu jedan zavičajni klub Teočak koji je skupljao hranu gore od lokalnog stanovništva. Ljudi bi donosili konzerve, netko makarone, netko ovo... I mi smo to natovarili i dovezli ovdje na TTS. I on kada je vidio da ,mi imamo dobre kamione, malte ne nove, on je dao prijedlog da mi istovarimo tu hranu svoju, a da njima

pružimo uslugu transporta od Zagreba do Splita. Za uzvrat da će oni nama dati recimo jedan kamion hrane. I kada smo mi dovezli te kamione ovdje u Split onda je on naredio da se istovara ta...dio te hrane. A dio hrane je htio da uputi u Travnik ili ne znam gdje. Onda ja se nisam htio, nisam se složio s tim. Ja sam rekao da su to naša vozila. Neka se svatko organizira na svoj način kako zna i umije. Da je on nas izigrao. Mislim da to njemu ne dolikuje da nas slaže. On je rekao da će nam dati pet tona šećera, pet tona brašna, pet tona ulja. Međutim, on to nije ispoštivao. Ja sa istovario sam malte ne tu robu i natovario svoju robu i uspio za Teočak to najveći konvoj bio jedan koji je došao. Zamislite da svatko dobije u kući jednu litru ulja, po pet kila brašna, po što ja znam, konzerve i tako dalje.

Recite mi, osim Šefka Omerbašića tko je još bio? Koga se još sjećate? To je dug period ...?

Sjećam se jednog gospodina Čengića koji je isto ovaj...sa njim sam isto došao u sukob. On je bio u Divuljama. On je bio sa jednim velikim konvojem naoružanja i on je bio u Divuljama. Veli, ja sam sad od njega preko Katavića tražio i Drage Brkića da on meni da, kada sam ga ja pitao: «Gdje to ide naoružanje?» On mi je rekao da to ide u Visoko. Da je u Visokom logistički centar za Bosnu i Hercegovinu.

Da vas pitam, je li to osmi mjesec 92.?

Ja mislim da bi to moglo biti 93. godine.

93.?

Da. Ja mislim 93. godina.

To je bio veliki konvoj. Kuda je išao taj konvoj?

Veliki konvoj...ne znam. Vjerujte mi, ne znam.

Ali je došao u Split u Divulje?

Došao je u Split u Divulje i tu su...vidio sam da se vozila snabdjela sa gorivom.

Vozači su se...

To je bio pretovar?

Nije se pretovaralo ništa nego su se vozači samo okupali, tuširali, mislim obrijali, oporavili bi se i onda bi tu nastavili...

I zašto ste se vi onda sa Čengićem *?**

Ja sam tražio od njega da mi da nešto od tih, od toga što on ima, što ide u Visoko. Jer sam ja rekao to što dođe u Visoko nikad nismo dobili niti jedan metak u Visokom. On je rekao da to ide tamo i tako će ...Onda sam ja malte ne došlo je i do fizičkog obračuna između mene i još jednog sa njim.

Jeli puno naoružanja tada bilo?

Bilo je jedno možda 10 do 15 kamiona. To je strašno puno naoružanja bilo.

I taj je konvoj otišao?

Taj konvoj je otišao u Bosnu. Došao je do Bugojna sigurno. Od Bugojna ne znam kako je dalje otišao.

Dobro, vi ste znači, Omerbašić, Čengić, je li ima još ljudi kojih se sjećate?

Ima jedan Nesad, ne znam kako se preziva. Nesad, on je iz Gradačca. Ne znam, jako teško pamtim imena ljudi. To ovaj ...dešava mi se da me ljudi prepoznaju, pozdrave, ja dugo vremena...

****.

...ne mogu da se sjetim. Onda obilazim, zaobilaznim putem pa kako se ne bih sjetio. I dok on ne bi rekao. Ili primijeti čovjek: «Ti mene stvarno ne znaš?»

*****.

«Pa znam od nekud ali vjeruj...»

Recite mi, jeli mislite da smo mi sada prešli ovako barem ugrubo te neke bitne stvari? Jesmo nešto preskočili? Mislite da bi nešto bilo važno?

Što ja znam, da vam kažem? Ne znam što bi bitno bilo ...

U ovom dijelu, znači suradnje, toga, kako je to funkcioniralo? Jesmo li možda kakav važan dio izostavili? Jesam ja zaboravila pitati?

Znam jednu, baš kad sam u Grudama u zapovjedništvu bio HVO-a. Trebalo je jednu haubicu prebaciti u Hrasnicu. I bio je Boban. I onda je on rekao da ne može ta haubica. Ta je haubica bila u Splitu. Kako je nabavljena? Odakle je? Ja

ne znam, vjerujte mi. I onda je on meni rekao: «Šefko, kako da mi damo vama sad tu haubicu, kad pustimo da prođe kad vi tu haubicu sutra možete okrenuti na nas i pucati. Možete komotno gađati hrvatska mjesta odozgo i što ja znam, hrvatsko stanovništvo i to.» *** zasmijao. Pa stvarno onda nema smisla da razgovaram, da dolazim kod vas i tako. Mislite na takav način ondaja mislim da je gospodin otmjeni Jadranko Prlić, jel se zvao? Otmjen jedan gospodin.

Kako? Jadranko Prlić?

Jadranko Prlić, gospodin ovako bio. Onda sam ja rekao Bobanu: «Slušajte, kad sam ja ratovao za Hrvatsku i kada je moj djed ratovao za Hrvatsku, vi ste igrali Užičko kolo.» I onda je ovaj Prlić pio kavu, onda je poprskao onu kavu po stolu i one papire. Potpisao je i mi smo to natovarili na kamion i provezli.

Znači, pušteno je bilo?

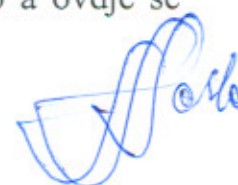
Pušteno. To je bilo odobreno. Ja nisam imao problema velikih. Normalno...

Ovi su pucali na vas, vi niste imali problema?

Znate što, to je pucalo se na sve strane i od straha ljudi su pucali i prođete nekad...mene puste. Ili mi kaže: «Ajde, prođi ti.» Ja prođem, onda se oni pokaju što su oni mene pustili, što sam ja ...onda za mnom počnu pucati. Svašta se... Znalo jednom prilikom počeli me granatirati a ja sam...jedno brdo kuda ja trebam proći. Oni su to brdo granatirali. Ja sam sišao na jedan potok i stajao u tom potoku jedno pet, šest minuta. Oni su očekivali, noć je bila da ću ja gore otići. Međutim, kad su već prestali granatirati ja sam upalio svjetla, prešao preko jednog mosta i niz to brdo i nesmetano sam prošao. A pustili me. Rekli mi, dali mi časnu riječ, ja sam ih počastio sa cigaretama i da me neće...Pa bilo je slučajeva recimo da me u putu mobiliziraju. Da me...u Jablanici mi se jednom to dogodilo, u Brezi. Jednom mi se dogodilo to da me uzmu...

****** da mobiliziraju?**

Uzme me. Prošao sam, tad je to bilo pod zapovjedništvom Armije BIH. Onda su: «Gdje ideš ti?» «Idem u Split» «Ma kako ti ideš u Split tamo a ovdje se

ratuje Ševko?» Ja kažem: «Slušaj, ja idem za svojim poslom a ti ratuj, brani svoje mjesto.» I onda su oni rekli: «Napustiti ćeš to vozilo.» Dva, tri vozila sam ja izgubio. Jedno u Grudama, jedno u Mostaru, jedno u Travniku. Tri, četiri vozila. Onda bih ja kada netko naiđe: «Mogu li sa tobom?» «Može.» Nekad bih pješice prešao liniju razgraničenja i tako dalje.

Recite mi, jeste se negdje susretali sa Praljkom?

Nisam.

Niste?

Nisam.

Niste imali priliku?

Nisam imao priliku. On je bio u Hercegovini dolje. Ja sam išao u ovaj dio. I jednom sam samo dva puta prošao kroz Mostar. Jednom sam prazan prošao iz Teočaka, a jednom sam prošao sa...kroz Mostar...Trebao sam ići na Bugojno gore. Onda su se one žene okupile negdje iznad Tomislavgrada i blokirale su taj dio a ja sam vozio kurbane za Bajram. Vozio sam nekih osam bikova velikih i onda su oni meni dali prijedlog da ja idem na Mostar. Ja sam došao do Mostara tamo. Pa su oni rekli: «Što je ovo ljudi?» «Goveda.» «Što će im?» Možda tu ima... Pa pregledali su me i rekli su: «Hajde, s obzirom da se radi o blagdanu Bajramu, to da ide u Teočak daleko, nek' ti Bog bude na pomoći.» I ja sam prešao na stranu Muslimana. I to je bilo uoči Bajrama. Onda sam ja ta goveda iz kamiona istovario. Jer to je napaćeno bilo. Dosta sam dugo čekao na granici dok se veterinar...U to je vrijeme radio veterinar, pa dođe, pa pregleda da nisu bolesna ta...I onda sam ja ta goveda istovario negdje na istočnom dijelu Mostara gore i legao sam spavati vani. Jedan čovjek koji je meni bio prijatelj, koji mi je donio večeru on je odvezao ta dva bika i pokušao meni ukrasti. Onda sam ja skočio: «Čekaj čovječe, ostavi ovo.» Kaže: «Htio sam ih ja da napojim.» «Gdje ćeš napojiti? Evo vode pred njima. Ja sam donio.» Onda, ja sam se pokupio i otišao sam gore prema Jablanici, dalje Prozor ja mislim, ne Prozor nego preko Fojnice sam prošao ili dalje gore na Kiseljak izašao. I tada je isto jako teško

bilo proći. I onda kada sam ja došao u Tuzlu, onda je tu bila carina na prolazu u Tuzlu. Onda sam...mene carinik jedan pita: «Što je ovo?» Rekoh: «Vidiš što je, goveda.» «Za što će ti goveda?» «Ljudi kupili kurbane za Bajram.» Onda on veli: «Pa slušaj, ovo ...to, pa ovo...» Rekao sam: «Slušaj ti, pa ja sam prošao čovječe, putujem sedam, osam dana i sada mi ti ne daš da prijeđem 20 kilometara još do Teočaka.» Onda su mi rekli: «Ajde, ostavi jedan dio ovdje.» Onda sam rekao: «Bože sačuvaj, neću ostaviti to. Ja ću voziti to za Teočak.» I tako sam...Mislim, vozio sam od municije, hrane, stoke, svega.

Samo glasno pričaj u mikrofon. Ovako, rekli ste da u Zagrebu je bio zavičajni klub Teočaka?

Da.

I bio je zavičajni klub Kalesija.

Ja mislim da je bio.

Jeste vi bili povezani s njima, sa...? Je li se sjećate tko je bio taj predsjednik zavičajnog kluba ili kako se to zove?

Znate što? Uglavnom u to vrijeme između nas svih vladala je ljubomora. I onda smo svi se mi jedni drugih klonili. Jer ako bih ja negdje nabavio ne bih nikada rekao da sam ja nabavio recimo u Splitu. Nego sam rekao da je došlo od nekuda s druge strane. Jer svatko je radio za sebe. U to vrijeme nije imao nitko milost prema kome. Niti recimo Sarajevo prema Tuzli...

Je li znate kako se zove predsjednik zavičajnog kluba Teočak, Zagreb?

Ramić.

Je li se sjećate?

Ramiz Nazil.

Nazil Ramić?

Da. On je u Njemačkoj.

A on je sad u Njemačkoj?

Da.

A je li znate nekoga iz Kalesija? Tko je bio predsjednik Zavičajnog kluba Kalesije?

Znao sam. Poznavao sam te ljude. Ali ne mogu se sjetiti.

Ali suradnja nije postojala? Nije postojala...?

Nije, između...Ne. Između nas...

Da, da.

...zavičajnih klubova nije...ja recimo, za živu glavu ne bih rekao nekome odakle sam ja dobio te konzerve. Jer će on doći sutradan isto tražiti. Tako da sam ja...

Za isto mjesto ste radili?

Nismo za isto, svatko je za svoje mjesto. Mislim, blizu je Kalesija ali ...ja kroz Kalesiju idem. Ali, meni je draže bilo da dobijem za Teočak nego da on dobije za Kaletsju. To je sasvim normalno. Mislim, to je nepojmljivo bilo mada recimo na licu mjesta kada se ta hrana dovezla u Teočak ili u Kalesiju, onda po potrebi dalo bi se i Teočaku i Kalesiji. Ali, mislim...mi između sebe vani nismo imali razumijevanja nikakvog. Recimo, čak bi se tražila vezica da se pobjegne iz konvoja da ne budete u grupi i najbolje bi bilo putovati jedan, dva. Jer ako je veliki konvoj, je veća opasnost. I onda je svatko tražio svoju vezu. Recimo, ako sam ja imao svoju vezu ja tu vezu nikada ne bih provalio recimo da njemu kažem jer će on odmah mene oštetiti. Ja znam baš jednom prilikom *** neka organizacija je bila ovdje u Tuzli. Jer su imali velike količine brašna i konzervi. I ja sam ti dobio konzerve. Oni ih nisu imali gdje da uskladište. Ja sam zamolio jednog čovjeka tamo u skladištu. On je bez obeštećenja pristao. I oni su kada sam ja to dovezao...pet tona sardina, zamislite...dovezete pet tona brašna, raznih konzervi, mlijeka u prahu. Znate što to znači? Onda su oni: «Gdje si to nabavio?» Ja sam rekao: «Ja sam to nabavio u Njemačkoj.» Nisam htio da kažem njemu da sam dobio u Splitu od te humanitarne organizacije. Jer eto njega odmah sutra i traži...

Recite mi sad molim vas jednu stvar. Postoji li nekakav broj telefona preko kojeg mi možemo biti u kontaktu? Ako imate još nekakvih papira, pa ako se još nečega sjetite?

Pa imam ja papira kući. Recimo, od goriva, hrane

Sve. Sve me to zanima. Sve mi je to zanimljivo.

Dobar dio je i meni zaplijenjen meni toga materijala.

Tko vam je zaplijenio?

U Bosni gore. Jednom prilikom su došli, što ja znam, to je bilo poslije rata...neki su ljudi vozili, bavili se svačim, nečasnim poslovima. Neki su postali recimo, preko noći bogatuni, koji imaju sad po pet, šest milijuna maraka na račun te hrane koju su navodno povezli za stanovništvo Bosne. Oni tu ne bi predali gore nego bi nekako preko noći to prodavali i što ja znam. Bilo je svega toga.

A znači, vi imate nekakve papire, je li tako?

Ja imam kući...

Nešto ili prilično?

Te dokumentacije...

Koliko.... Jeste to**?**

Nije ovako možda tako ...cifra..

Sada vi meni recite ovako. Je l bi vi meni, nama omogućili da mi to nekako ili fotokopiramo ili na neki način da dođemo do toga. Jer to su dragocjene stvari koje se uklapaju onda u ovu priču. One dokazuju da vi govorite istinu, da ste vi to radili...?

Pa može. Mogu ja to recimo, ili pustiti vam faxom ili fotokopirati pa poslati...

Možda bolje poštom onda ili jer faxom ako će to ići to će vjerojatno biti ...

Može, dajte mi adresu. Ja što imam ...

A je l imate vi neki broj telefona...?

Imam kući.

Možete mi reći?

[REDACTED]

[REDACTED] to je znači kod kuće, je li tako?

Da.

Je li tako?

Da.

I recite mi kad se vas može od prilike zvati? Kad je dobro vrijeme da vas se zove?

Znate što? Ja sam u mirovini. I nemam nekih obaveza. Subotu, nedjelju sam uvijek u šumi. Sad ovo zadnje vrijeme, par dana ne idem. Pa uglavnom pred večer sam kući. Ujutro rano...

A je li vama problem da vi malo pogledate te papire, fotokopirate ili već...pa da vi...

Nije, nije.

Pa da vi pošaljete ili mi...

Nije, nije mi problem. Nije mi nikakav problem.

A hoćete?

Hoću to...

Čuj, njega: «Hoću to...»

Mišlim, Drago je to mislim, što ja znam? Vi ste prijatelji. On je meni dosta pomogao. Drago je jedna dobra osoba.

Dobar je on, duša.

Milostiva, što ja znam? Pomogao mi je puno. Recimo, da ja nisam provezao ovo što mi je Tihomir Blaškić dao milijun nas tu ne bi bilo više. Mi bi bili porušeni. Ili pobijeni...

Recite mi, ** dobivali još ili je to bilo taj jedan jedini put kada je to on vama potpisao?**

Pa, uglavnom sam ja dobivao. Nešto bih ja u jedinici... Ja nisam imao potrebe da to mene nije interesiralo da ja sam to donio. Ja sam sve naknadno. Kad je on meni rekao ja sam otišao malo u arhivu pa taj...S obzirom da mi je moj stričević

bio zapovjednik te brigade kasnije kad je ovaj poginuo prvi zapovjednik te brigade, onda je naravno meni dozvolio da ja malo prošerpam i da što je meni od interesa da ja uzmem. Ali on je umirovljen isto skoro, pa ću vidjeti sa njim. On ima kompletnu dokumentaciju sve što je stiglo u Teočak. Pa ću vidjeti...

Da li bih mogla s njim razgovarati?

Ne znam, on je pukovnik u vojsci. Ne znam kako bi ...

Ali, možete vi onako čisto vidjeti sa njim? Pa ako on hoće...

Mogu, stričević je, lovac je i dobri smo...

Pa onda ako on hoće razgovarati zapalit ćemo mi malo do vas ili recimo možemo se dogovoriti negdje drugdje gdje vama paše. Kako njemu paše...

Razgovarati ću sa njim.

Može.

Razgovarati ću sa tim ljudima isto koji su gore. Ja ih vidim. Pa meni se događalo da recimo, da su mi...Znam, jedan je konvoj bio Put soli i žita. Gdje smo mi imali jako puno hrane, nekih 40 tona. I mi smo, čini mi se, po toni trebali platiti 30 maraka.

Kome?

Jedan Edo iz Tuzle koji je bio u konvoju tome Put soli i žita. Onda meni nije jasno bilo...

Kad je to bilo?

To je bilo 94. godine ja mislim.

Dobro. Kuda je išao taj konvoj?

Put soli i žita, taj konvoj je išao prema Tuzli. I išao je preko Vran planine. I sad, on je nama tražio po 30 maraka po toni.

Tko je taj bio? Od kud je taj bio?

Taj je Edo bio vođa konvoja toga.

To je trebalo platiti kome? Čiji je taj čovjek bio? Od kuda***?**

Taj je čovjek bio iz Tuzle. I on je odgovarao i u Tuzli. Zvali su ga. Svi su amnestirani oni. I sada meni...da odjedanputa ja platim tisuću i pol, dvije, tri,

četiri tisuće maraka, da platim što prođe konvoj. Da platim što će on mene primiti u svoj konvoj. Ja sam njemu rekao da nema nikakvih problema, da ću ja njemu platiti. Imali smo neki četiri šlepera i jednu cisternu i jedno pet, šest solo kamiona. Puno je tu bilo. Više je bilo od.... Četiri puta dva osam, deset...možda čak stotinjak tona da je bilo. I to je za puno... Ja sam njemu rekao da mi nemamo novaca ali da mi imamo zavičajni klub u Zagrebu i da nikakvih problema nema. On će ostati u Splitu da bi pripremio slijedeći konvoj. I onda ovi vojnici koji su bili Hrvatskog vijeća obrane koji su bili, koje sam ja poznavao i prije rata, koji su radili sa mnom i to...Ja sam zamolio njih da pripaze na te moje kamione i kad dođu ti kamioni, kad prijeđu na teritorij Armije Bosne i Hercegovine da on mene obavijesti. I kada su došli...i bili su ljudi iz Splita su ljudi vozili, za nas recimo...Baš, sjećam se jednog Denisa koji je bez ikakve nadoknade, on na Brdima stoji, i on zna te vozače i što ja znam, koji su ...oni su nama vozili tad hranu...

Čekajte malo, pojasnite mi. Denis ?

Denis, ne znam kako se preziva, vjeruj mi. On je bio i on je nadrljao jadnik. On je bio Hrvat i onda nigdje nije dobro došao. Nije dobro došao na teritorij pod zapovjedništvom HVO-a niti pod zapovjedništvom Armije Bosne i Hercegovine.

A gdje je on sada. Je li se može do njega doći?

On je ovdje u Splitu. Na Brdima je negdje stanovao. Pa ja ću se morati potruditi da vidim gdje je, pitat ću...

Ajde, ako možete. On bi isto vjerojatno mogao ispričati zanimljive priče.

I on...ovome Edi ja nisam.... rekao da će novac, nema nikakvih problema nema. Imali smo neki veliki mobitel, onaj mobilni telefon sa...veliki je bio. Ja sam njega nazvao, ovoga Nazima i rekao. ..A prije sam ga otišao i nazvao i rekao iz jednog restorana: «Reci Edi da ćeš ti poslati pare. Neka ti on da neki račun, žiro-račun ili po nekom ...» Onda je on rekao da po nekom Ibriću će poslati. Taj ima neku firmu JAT. On i njega ošteti, toga Ibrić.

Ibrić.

Da. On je njemu uzimao po 30 maraka recimo po toni. On je vozio naftu gore. Imao je pumpe svoje. Ja sam njemu rekao: «Nikakvih problema nema. Idemo mi sad.» Ja sam uzeo dva janjca ispekao i počastio ih. Ali to sam učinio tek treći dan kada sam saznao da su ovi došli u Tuzlu. I da je to već otišlo u Teočak. Onda sam ja ovome Edi rekao: «Slušaj, mislim, stvarno. Ja sam tebe dovoljno počastio. Popili smo. Pojeli smo. I neka se završi na tom.» Onda je on, ne znam što mi je...naljutio se na mene strašno. I bio je voljan da se obračuna sa mnom fizički. Ali s obzirom da sam ja bio u Splitu, imao prijatelje i sve, onda su ovi ljudi skočili sa strane. «Gdje si ti došao da dijeliš pravdu?» i tako dalje. Uglavnom bi se našlo ljudi koji su željeli na užtrp toga jadnog izgladnjelog da oni se i novčano malo ovaj...Neki su čak znali, recimo uzeti puno novaca koje bi ljudi poslali iz Njemačke i ovdje doći u Split, hodati tu dva, tri dana, otići u Njemačku i nikada se više ne bi ni pojavili. Niti u Teočak. Pa bilo je toga. Svašta.

Ništa. Možemo se mi dogovoriti ovako. Vi ste meni krasni. Vi ste meni lijepo pričali. Niste umorni?

Nisam umoran. Možda ću se sjetiti još puno tih ljudi, puno tih...

Koliko ostajete u Splitu?

Detalja. Ne znam koliko ću ostati u Splitu jer sam stvarno sad ovaj, rastresen. I par dana ja ne spavam nikako.

Ali, mislite par dana u Splitu?

Pa, najvjerojatnije da ću ostati dan dva zavisi...

Ali, čekajte... vi sjetiti sada još nečega. Vi ste došli u Split. Mi ostajemo ovdje još. Preko Drage možemo biti...Drago može biti...Mi još uvijek ne znamo gdje ćemo spavati. Drago je nešto rekao da će vidjeti ...Možemo još vidjeti ako se nečega sjetite...

Sjetio sam se. Evo recimo, u Zagrebu se otvara neki robni centar. Karići neki otvaraju. Recimo, ja znam da su ti Karići bili...da je Karić taj imao svoju vojsku

koja se borila sigurno protiv Hrvatskog vijeća obrane, protiv Republike Hrvatske i protiv HVO-a. A on sad pravi neki robni centar u Zagrebu.

A gdje u Zagrebu?

Ne znam. Ja sam čuo da mi je Drago...Ja sam donio...

A gdje?

Ja sam donio Dragi jedan taj amblem. Ja sam donio Dragi amblem...

Vidjela sam ja to.

Ja sam donio Dragi amblem i rekao: «Evo ti vidi.» Nakon izvjesnog vremena ja sam rekao njemu: «Evo ti na vidi. Sad ste dali Kariću tamo prostor.» a on je imao plaćenu vojsku.

***** Karić? To je onaj sa televizije, je li tako? *** sa televizije?**

On je Srbijanac. Dosta bogat. I on je...kaže, imao plaćenu vojsku koja se borila i u Hrasnici i koja je uzimala Kupres i gore, jedan vojnik je njihov nesretno stradao na položaju. Jedan je, kako da se izrazim, ne smijem ...nastrado. Jedan je zarobljen. Ne znam što je sa njim bilo. Ja sam uzeo taj amblem rekoh, da imam za uspomenu. Uzeo bih nekad kokardu i to, onda bih to podijelio prijateljima ili zastavu srpsku ili nešto...

****** koji ste vi kada ste išli *****

** ovaj...

**** napraviti kolekciju svega. ***?**

Da.

Jesmo mi gotovi? Imamo li još nešto?

Što se tiče mene možemo reći gotovi

Gotovi smo za sada *da ćemo se još vidjeti.**

Pa dobro, meni bi drago bilo da mogu pomoći što se može pomoći i što ja znam?
I da se sve ove nedaće zaborave i...

Vaša je priča jako zanimljiva. Mogu isključiti? Ima još nešto?

Može. Nema.

Razgovor vodila: Lada Puljizević

Izrada transkripta: Zdenka Omrčen

Kolovoz 2005. godine

IZJAVA

Ja, niže potpisani Ševko Avdičević, izjavljujem da sam u srpnju 2005. g, svojom voljom, obrani generala Slobodana Praljka, dao izjavu o događajima u kojima sam sudjelovao, a vezani su uz ratna zbivanja u Republici Hrvatskoj i/ili Republici Bosni i Hercegovini . Pristajem da moja izjava bude korištena u postupku pred Međunarodnim kaznenim sudom za bivšu Jugoslaviju i da bude objavljena. Spreman sam svjedočiti u postupku koji se vodi pred MKSJ protiv generala Slobodana Praljka u predmetu Tužiteljstvo protiv Prlic at al.

Izjavljujem da sam prije davanja izjave obrani generala Slobodana Praljka upozoren da moram govoriti istinu i da neistinita izjava predstavlja kazneno djelo po Kaznenom zakonu Republike Hrvatske i po pravilima MKSJ.

Izjavljujem da sam upozorenja razumio i da je sve što sam u izjavi naveo istinito i točno, po mojem najboljem znanju i sjećanju.

Izjavu sam pažljivo pročitao i ona u cijelosti odgovara onome što sam izjavio. (Vlastoručno sam, prilikom čitanja izjave, ispravio pogreške nastale u pisanju izjave.) Vlastoručno sam pisani tekst izjave potpisao.

U 3 Vj 2008

